

6. Кривенко Ю. В. Волонтерська діяльність: поняття та ознаки / Ю. В. Кривенко // Часопис цивілістики. – 2015. – Вип. 18. – С. 41–44.
7. Тарасенко Т. Волонтерська діяльність як пріоритет державної молодіжної політики в Україні / Т. Тарасенко // Державне управління та місцеве самоврядування. – 2016. – Вип. 2 (29). – С. 122–129.

УДК 316.334.3

ЧЛЕНСТВО В МОЛОДІЖНИХ ТА ДИТЯЧИХ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ

В. С. Неборак, магістр спеціальності Публічне управління та адміністрування освітня програма «Публічне адміністрування»
Г. В. Терела, к. іст. н., доцент – науковий керівник

Анотація. Стаття присвячена аналізу правового регулювання членства у молодіжних та дитячих громадських організаціях та юридичних наслідків, пов'язаних з даним явищем.

Ключові слова: індивідуальне членство, колективне членство, молодіжні та дитячі громадські організації, фіксоване та нефіксоване членство.

Abstract. The article is devoted to the analysis of legal regulation of membership in youth and children's NGOs and legal consequences related to this phenomenon.

Key words: individual membership, collective membership, youth and children's NGOs, fixed and non-fixed membership.

Постановка проблеми. В умовах формування в Україні засад громадянського суспільства проблематика правового регулювання членства у молодіжних та громадських організаціях становить підвищений науковий та практичний інтерес. Тому необхідно проаналізувати юридичну природу членства у вказаних громадських об'єднаннях, особливості його законодавчого регулювання, оскільки представниками недержавних дитячо-юнацьких організацій можуть бути не тільки громадяни України, а й іноземці та особи без громадянства.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Окремі аспекти участі у молодіжному та дитячому русі вивчали у власних теоретичних дослідженнях такі вітчизняні вчені, як М. Головатий, В. Головенько, Ю. Івженко, Н. Корпач, О. Пальченко, О. Письменна, Т. Ціпан, Л. Швед та інші.

Формулювання мети. Метою статті є з'ясування особливостей правового регулювання членства у молодіжних та дитячих громадських організаціях на основі аналізу чинного законодавства та досягнень юридичної науки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах громадські інститути у вигляді об'єднань та організацій починають відігравати все більш значущу роль у суспільно-політичному житті нашої країни. Тим більше, що досить часто юнацько-дитячі об'єднання громадян в українському суспільстві сприймаються як дієва форма громадянського виховання підростаючого покоління. Через це необхідно акумулювати увагу на особливостях правової регламентації членства у молодіжних та дитячих громадських організаціях, які виступають засобом соціалізації дітей та підлітків.

Слід зауважити, що члени дитячо-юнацьких та молодіжних об'єднань з моменту свого вступу до конкретної організації добровільно реалізують цілий комплекс прав та обов'язків; приймають участь у соціально значущих подіях та явищах із життя країни; сприяють забезпеченню життєдіяльності громадянського суспільства та подальшій розбудові основ правової держави в Україні, виявляючи при цьому сталу громадянську позицію, активність, творчу ініціативність та відповідальність.

На рівні Основного закону держава визнає право громадян на об'єднання у громадські організації. Так, статтею 36 Конституції України гарантовано право громадян України на свободу об'єднання у громадські організації з метою здійснення своїх прав та свобод, задоволення політичних, соціальних, економічних, культурних та інших інтересів, за винятком обмежень, встановлених законом в інтересах національної безпеки та громадського правопорядку, охорони здоров'я населення або захисту прав і свобод інших людей [1].

Саме поняття громадської організації законодавець закріпив у правовій нормі ч. 3 ст. 1 Закону України «Про громадські об'єднання», відповідно до якої під даною дефініцією розуміється будь-яке громадське об'єднання, засновниками та членами якого є виключно фізичні особи [3].

Відповідно до правового припису абз. 2 ст. 2 Закону України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» молодіжні громадські організації є об'єднаннями громадян віком від 14 до 35 років, метою яких є здійснення діяльності, що спрямовується на задоволення та захист власних законних соціальних, економічних, творчих, духовних та інших спільних інтересів. Водночас, згідно з положенням, закріпленим у абз. 3 ст. 2 вище вказаного нормативно-правового акту, дитячі громадські організації є об'єднаннями громадян віком від 6 до 18 років, метою яких є здійснення діяльності, спрямованої на реалізацію та захист своїх прав і свобод, творчих здібностей, задоволення власних інтересів і т. д. [2].

Аналізуючи приписи вище вказаного нормативно-правового акту, слід зробити висновок, що в статусі засновників молодіжних та дитячих громадських організацій можуть виступати громадяни України, іноземці та особи без громадянства, що повинні перебувати в межах України виключно на законних підставах, які на момент заснування громадського об'єднання досягли 14-річного віку.

Членство в молодіжних та дитячих організаціях може бути як індивідуальним, так і колективним. При цьому слід підкреслити, що законодавець визначив критерії щодо можливості вступу до організації, поклавши в основу віковий ценз.

Так, індивідуальними членами молодіжних громадських організацій можуть бути особи віком від 14 до 35 років, а індивідуальними членами дитячих організацій – особи віком від 6 до 18 років. Якщо неповнолітня особа, яка бажає вступити до дитячої організації, на момент вступу не досягла віку 10 років, то вона може стати членом такої організації тільки виключно при наявності письмової згоди батьків, усиновителів, опікунів або піклувальників.

Достатньо раціональною є позиція Н. І. Корпач, яка акцентує увагу на тому, що відповідно до статутних документів даних громадських організацій їх індивідуальними членами можуть бути діти, підлітки та молоді люди у віковому діапазоні від 14 до 35 років. Водночас дослідниця зауважує, що у власній підструктурі молодіжні організації, наприклад, можуть мати дітей від 6 до 15 років, і, навпаки, індивідуальними членами дитячих об'єднань можуть бути молоді люди у віці, старшому 18 років [4, с. 8].

Незважаючи на те, що у Законі України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» встановлено загальне правило щодо вікового обмеження у 35 років членів молодіжних громадських об'єднань, це аж ніяк на практиці не означає, що особи без громадянства, іноземці чи громадяни старшого віку не мають права на членство у таких організаціях. Законодавчо встановлено, що такі особи можуть бути членами громадських об'єднань, однак їхня кількість ні в якому разі не може перевищувати 10 % загальної кількості членів окремо взятої організації. Таким чином, якщо молодіжне об'єднання складається із 10 членів, то одна особа з такого складу може бути старшою за 35 років, однак дві – вже ні.

На дану законодавчу транскрипцію необхідно звертати увагу з метою недопущення порушення вікових вимог до членів молодіжних організацій. Окрім того, деякі дослідники звертають увагу ще й на те, що з плином часу молодь фізично дорослішає, саме тому необхідно постійно моніторити ситуацію, щоб не допустити становища, коли у складі молодіжного громадського об'єднання може не бути жодного представника молоді. Це особливо актуально з огляду на те, що у складі виборних органів молодіжних та дитячих громадських організацій кількість осіб старшого від встановленого законодавством віку не може перевищувати третину членів виборних органів [7].

Іншим видом членства у молодіжних та дитячих громадських організаціях є колективне. Законодавець визначає, що колективними членами таких громадських об'єднань можуть бути колективи інших молодіжних та дитячих громадських організацій, які

наділені правом брати участь у громадській діяльності в межах, у спосіб та в порядку, що визначені у статутних документах таких громадських організацій.

Варто підкреслити, що правовий припис ч. 2 ст. 5 Закону України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» передбачає, що членство в аналізованих організаціях може бути фіксованим та нефіксованим. З цього приводу О. Пальченко зауважує, що якщо мова іде про фіксоване членство в громадській організації, то це вимагає наявного фактичного доказу членства окремо взятої особи у молодіжному чи дитячому об'єднанні, наприклад, її особистої заяви про вступ до такої організації, протокольного рішення керівного органу про включення її до складу членів і т. д. Саме тому з метою повної перевірки відповідності членів конкретних дитячо-юнацьких об'єднань вимогам чинного законодавства у віковому відношенні в усіх без винятку організаціях подібного типу необхідно ввести фіксоване членство [5].

Натомість нефіксоване членство створює доволі аморфний процес прийому до молодіжних та дитячих організацій нових членів. Певно, і самі нефіксовані члени не керуються надмірними почуттями обов'язку щодо спрямування власних зусиль на досягнення основних цілей організації. Тому, на нашу думку, на даному етапі розвитку української державності членство в молодіжних та дитячих громадських організаціях необхідно фіксувати. Додатковим фактором, що свідчить на користь такого перспективного напрямку модернізації чинної законодавчої бази, є й необхідність правового регулювання громадської діяльності осіб у віці від 14 до 18 років, що мають відповідно до цивільного законодавства неповну дієздатність та певні особливості реалізації власних прав і несення відповідальності за власні проправні дії.

Дослідник Ю. В. Ївженко зазначає, що в нашій державі протягом останніх років було створену значну кількість молодіжних організацій, що діяли у правовому полі на засадах законності, відкритості та об'єктивності. При цьому внаслідок рево-

люційних подій значно розширився вплив громадських інституцій на діяльність органів державної влади. Все це вимагає досконалого правового регулювання членства у організаціях дитячого та молодіжного руху в умовах сучасності [6, с. 289].

Висновки. Отже, слід підсумувати, що членство в дитячих та молодіжних громадських організаціях пов'язане з віковим цензом, є відкритим як для громадян України, так і для іноземців та осіб без громадянства, може бути індивідуальним або колективним, фіксованим чи нефіксованим. Водночас з метою удосконалення інституту членства у досліджуваних організаціях вбачається потреба подальшої модернізації чинного законодавства у напрямі закріплення фіксованого членства в даних об'єднаннях.

Список використаних інформаційних джерел

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про молодіжні та дитячі громадські організації: Закон України від 01.12.1998 р. № 281-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 1. – Ст. 2.
3. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. № 4571-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1.
4. Корпач Н. І. Теорія і практика соціально-педагогічної діяльності дитячих та молодіжних організацій: навч.-метод. посіб. / Н. І. Корпач. – Вид. 2-ге, змін. й доповн. – Луцьк: Вежа-Друк, 2015. – 188 с.
5. Пальченко О. Правові засади порядку створення та легалізації молодіжних і дитячих громадських організацій [Електронний ресурс] / О. Пальченко // Хрещатик. – 2015. – № 116. – Режим доступу: <http://kreschatic.kiev.ua/ua/4712/doc/20093.html>. – Назва з екрана.
6. Ївженко Ю. В. Молодіжні громадські організації як інститут формування соціальної активності особистості / Ю. В. Ївженко // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. – 2014. – Вип. 18 (1). – С. 289–296.

7. Бурим Ю. Як зареєструвати Молодіжну громадську організацію? [Електронний ресурс] / Ю. Бурим. – Режим доступу: <https://legal-support.top/molodizhna-gromadska-organizaciya/>. – Назва з екрана.

УДК 347.96

ПРАВОВИЙ СТАТУС ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ СЛУЖБИ СУДОВИХ РОЗПОРЯДНИКІВ

Д. В. Савельєв, магістр спеціальності Публічне управління та адміністрування освітня програма «Публічне адміністрування»
В. Б. Крикун, к. держ. упр., професор – науковий керівник

Анотація. У статті аналізуються особливості правового статусу та організації діяльності працівників служби судових розпорядників як складової організаційного забезпечення судової діяльності.

Ключові слова: судовий розпорядник, процесуальний статус судового розпорядника, права та обов'язки судових розпорядників, організація діяльності служби.

Abstract. The article analyzes the peculiarities of the legal status and organization of the activity of employees of the service of court administrators as a component of organizational support of judicial activity.

Key words: court clerk, procedural status of court clerk, rights and responsibilities of court administrators, organization of service activities.

Постановка проблеми. У процесі розбудови основ правової держави в Україні першочерговим завданням є досконале функціонування судової гілки влади. Організаційне забезпечення судової діяльності здійснює служба судових розпорядників, однак, на відміну від більшості інших посад, що входять до апарату суду, статус її працівників закріплений в окремій статті Закону, де зазначається, що у кожному суді діє служба судових розпорядників. Саме тому необхідно здійснити комплексний аналіз правового статусу та основ організації діяльності працівників служби судових розпорядників.